

Kuntien rooli urheilun ja liikunnan rahoittamisessa

21.1.2026

Kuten jo aiemmin todettiin, valtiolla on merkittävä rooli liikunnan ja urheilun rahoittamisessa. Opetus- ja kulttuuriministeriön 150 miljoonan euron rahoitus kuitenkin kalpenee kuntien ja kaupunkien panostusten rinnalla, joka on useampaa kertaluokkaa suurempi. Tässä kenties toteutuu demokraattinen, lähellä ihmistä tapahtuva päätöksenteko, jossa panostus kohdistuu paikallisten tarpeiden mukaan. Kotitalouksien jälkeen kunnat ovat Suomen toiseksi suurin liikunnan ja urheilun rahoittaja (Lampinen, 2025). Kuten jo aiemmassa artikkelissani totesin, valtion raha toimii katalyyttinä, joten kuntien tulee myös tarkastella omia kyvykkyyksiään reagoida erilaisiin valtion tarjoamiin avustuksiin sekä pohtia keinoja koota omarahoitusosuus mahdollisesti nopeastikin erilaisiin hankkeisiin (Lampinen, 2025).

Tässä artikkelissa avataan kuntarahoitusta urheilulle ja liikunnalle. Pääasiallisena lähteenä on Huippu-urheiluinstituutti KIHUn selvitys (Lämsä ym., 2024) kuntien roolista urheilun ja liikunnan rahoittajana.

Kuntien panostukset liikuntaan ja urheiluun

Kuntien panostukset liikuntaan ja urheiluun olivat yli miljardi euroa vuonna 2023 (Lämsä et al, 2024), ja tämä muodostaa noin viiden prosentin osuuden kunnan koko taloudesta (Lampinen, 2025). Reilu miljardi jakautui käyttökustannuksiin, joiden osuus oli 743,9 miljoonaa euroa sekä 365,8 miljoonan euron olosuhdeinvestointeihin. Käyttökustannukset ovat pysyneet vuosien 2015-2023 välillä tasaisena noin 700-800 miljoonan euron välissä. Samalla ajanjaksolla kunnat keräsivät käyttötuottoja ennen koronaa noin 150 miljoonaa euroa vuodessa, mikä putosi merkittävästi korona-aikana, eikä vastaavalle tasolle päästy vielä vuoden 2023 loppuun mennessä. Investoinnit sen sijaan ovat kasvaneet tasaisesti vuoden 2015 166

miljoonasta 2022 vuoden 284 miljoonaan hypäten sitten rajummin seuraavana vuonna 365,8 miljoonaan. Osa kulujen noususta selittyy rakentamisen hinnan nousulla, mutta panostukset ovat myös kasvaneet.

Kuntien avustukset urheilijoille, urheiluseuroille ja järjestöille ovat myös kasvaneet jonkin verran nousten koronavuonna 2021 aina 65,7 miljoonaan euroon (Lämsä ym., 2024). Tämän jälkeen kasvu taittui ja avustukset palautuivat koronaa edeltävälle tasolle noin 56 miljoonaan euroon.

Seurojen ja urheilijoiden tuki

Kunnilla on erilaisia tapoja tukea urheilua. Merkittävä osa avustuksista kohdistuu urheiluseuroihin ja muihin organisaatioihin yleisavustusten ja kohdeavustusten muodossa (Lämsä ym., 2024). Edellinen kohdistuu yleensä vuosittain seurojen perustoiminnan tukemiseen, kun taas jälkimmäinen liittyy tiettyihin projekteihin. Seurojen tukemisessa ylivoimaisesti suosituimmat tukitavat ovat tilojen harjoituskäytön subventointi (98% kunnista), yleisavustukset (92%) ja kilpailutapahtumien tilojen subventointi (85%). Urheiluseuratoimijoiden on tärkeä tunnistaa kunnassa käytetyt tukijärjestelmät ja toisaalta olla omalta osaltaan aktiivisesti kehittämässä uusi toimintatapoja. Tukimuotojen osalta on myös tärkeä hahmottaa, että kunnat eroavat toisistaan merkittävästi niin avustettavien seurojen määrässä kuin myös avustusten suuruudessa. Yleisavustusten osalta Espoo erottuu joukosta merkittävästi suuremmilla yksittäisillä yleisavustuksilla.

Kuntien on myös mahdollista avustaa urheilijoita, joukkueita ja valmentajia suoralla tuella esimerkiksi stipendien muodossa, tarjoamalla alennusta tai vapaakortteja urheilupalveluihin sekä erilaisia yhteistyö- ja markkinointisopimuksia. Stipendijärjestelmä onkin käytössä noin 80% kunnista, yhteistyösopimukset 65% ja alennuskortit 50%.

Liikuntapaikkarakentaminen

Kuntien rooli liikuntapaikkarakentamisessa on merkittävä. Valtion tuki on maksimissaan 30% tai 750 000€ urheilupaikkainvestoinnista, joten usein loppu tästä jää kunnalle, vaikka viime aikoina myös seurat ovat alkaneet rakentaa omia hallejaan. Nämäkin toki tehdään usein kunnan tuella. Kuntien tulee kuitenkin myös varautua siihen, että valtion avustusmäärärahat pienenevät, mikä kasvattaa kuntien roolia entisestään (Lampinen, 2025). Tuki ei myöskään rajoitu rakennusvaiheeseen, vaan usein kunta vastaa olosuhteiden ylläpidosta ja subventoi tilojen käyttöä esimerkiksi seuroille ja nuorisojoukkueille. Kunnat voivat myös olla mukana tapahtumajärjestelyssä rahallisten avustusten, tilojen ja tapahtumajärjestelyjen osalta. Toisella puolella vaakakupissa painavat nousevat ylläpitokustannukset ja kuntien tuleekin pystyä käyttämään tiloja mahdollisimman tehokkaasti sekä suunnitella käyttöiän päässä olevista tilojen kohtalo (Lampinen, 2025).

Olosuhdeinvestointeja ohjaa lajien suosituimmuus, mutta toisaalta olosuhdeinvestoinnit ohjaavat myös lasten ja nuorten harrastemahdollisuuksien kehittämistä. Toki investointeihin vaikuttaa myös olemassa oleva olosuhdekanta. Suosion ja mahdollisuuksien kaksisuuntainen suhde näkyy hyvin kuntien investoinneissa. Lämsän ym. (2024) mukaan investointikohteina korostuvat erityisesti jalkapallo ja jääkiekko.

Muita havaintoja

Siinä missä valtio ei osallistu osakeyhtiömuotoisen ja voittoa tavoittelevan huippu-urheilun tukemiseen, kunnille tällainen toiminta on mahdollista. Tämä näkyy esimerkiksi siinä, että 35% kunnista tukee osakeyhtiömuotoisia urheiluseuroja (Lämsä ym., 2024). Lisäksi kunnat rahoittavat urheiluakatemioita, oppilaitoksia sekä urheilun lajiliittoja.

Jaottelemalla tukea suoriin avustuksiin ja toisaalta välillisiin tukiin huomataan, että suora avustukset kattavat karkeasti 20% kaikesta tuesta, kun taas eritysesti olosuhteiden ja liikuntapaikkojen kautta tapahtuma välillinen tuki on 80% organisoidun urheilun tuesta (Lämsä ym., 2024). Osin tämän takia merkittävä osa kokonaistuesta voi jäädä eri toimijoilta huomaamatta.

Avustuksiin ja tukeen liittyvässä päätöksenteossa korostuvat erityisesti kuntien asiantuntijaorganisaation sekä demokraattisesti valitut organisaatiot. Erityisesti liikuntatoimen, kunnanhallituksen, lautakuntien ja kunnanvaltuuston rooli koetaan merkittävänä (Lämsä ym., 2024). Organisaatiosta tärkeinä toimijoina nähdään myös kunnanjohtaja ja aiheen käsittelyyn osallistuvat toimialajohtajat.

Yhteenveto

Kunnat osallistuvat liikunnan ja urheilun rahoittamiseen yli miljardilla eurolla vuosittain. Tämä jakautuu edelleen käyttökustannusten kattamiseen, investointeihin ja seurojen avustuksiin. Oma pienempi virtansa on myös yksittäisten urheilijoiden ja valmentajien tukeminen. Kuten todettua, seuratoimijoiden tulee olla aktiivisia niin käytössä olevien toimintamallien hyödyntämisessä kuin myös uusien yhteistoimintatapojen kehittämisessä.

Mikko Kulmala
Lehtori
Seinäjoen ammattikorkeakoulu

Kirjoittaja on digitaalisen liiketoiminnan lehtori ja laskentatoimen väitöskirjatutkija, jonka tutkimuksellisina kiinnostuksen aiheita ovat digitalisaatio, tekoäly ja yrityskaupat.

Lähteet

Lampinen, J. (2025). *Kunnat ovat liikunnan ja urheilun rahoittajina avainroolissa – kuusi vinkkiä parempaan liikuntatalouteen*. Kuntalehti. Haettu 14.1., https://www.kuntalehti.fi/opetus-ja-kulttuuri/kunnat-ovat-liikunnan-ja-urheilun-rahoittajina-avainroolissa-kuusi-vinkkiae-parempaan-liikuntatalouteen/174772

Lämsä, J., Mäenpää, P., & Holopainen, A. (2024). *Kunnat urheilun tukena: Selvitys keskisuurten ja suurten kuntien toimintatavoista ja tukimuodoista organisoidulle urheilulle* (KIHUn julkaisusarja nro 87) [PDF]. Huippu-urheilun instituutti KIHU.

https://kihuenergia.kihu.fi/tuotostiedostot/julkinen/2024_lms_kunnaturhe_sel56_46215.pdf